

Työllisyys paranee – pätkätyöt pysyvät

Teksti: Teuvo Muhonen

■ *Vastavalmistuneiden työhön sijoittuminen seuraa kiinteästi yleistä suhdannekehitystä. Neljä viidestä on jo valmistumisajankohtana työssä tai heillä on tieto työpaikasta. Loputkaan eivät jää työttömiksi, vaan työpaikka vain löytyy hieman hitaammin. Työministeriön tiedoista laskettu vastavalmistuneiden työttömyysluku on noin kolme prosenttia.*

Yli puolet vastavalmistuneista sijoittuu diplomi-työpaikkaansa tai muuhun opiskeluaikaiseen työpaikkaansa. ICT-ala ja teknologiateollisuus työllistävät lähes puolet vastavalmistuneista. Koulutus ja tutkimus on nostanut osuutensa yli viidennekseen. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että monet vastavalmistuneet jäävät määräaikaisiin työsuhteisiin yliopistolle.

Tietotekniikka on jo pitkään johtanut koulutusohjelmien välisistä työllisyyskilpailua. Muita menestyjiä ovat tällä kertaa automaatiotekniikka, rakennustekniikka ja arkkitehtuuri. Sen sijaan materiaali-, puunjalostus- ja prosessitekniikasta valmistuneet joutuvat nyt etsimään työpaikkaa pitempään.

Vakituisia työsuhteita on eniten tieto-, rakennus- ja tietoliikennetekniikasta valmistuneilla. Määräaikaisten työsuhteiden osuudet ovat korkeimmat kemian ja ympäristötieteiden sekä elektronikan nuorilla diplomi-insinööreillä. Kokonaisuudessaan määräaikaisten osuus on pitkään pysytellyt 40 prosentin tuntumassa.

Kun vertaillaan toimialoja, vastavalmistuneet saavat vakituisen työpaikan useimmin tietojenkäsittelypalveluissa, elektroniikka-

teollisuudessa ja tietoliikenteessä. Sen sijaan julkinen sektori, kemian teollisuus ja metsäteollisuus käyttävät runsaasti määräaikaista työsuhteita.

Joka neljännellä ulkomaankokemusta

Kevätlukukaudella 2005 valmistui 1 424 diplomi-insinööriä ja arkkitehtiä, joista 67 prosenttia vastasi TEKin kyselyyn. Naisia on runsas neljännes vastaajista.

TEK on jo vuodesta 1982 kerännyt säännöllisesti tietoja valmistumisvaiheessa olevien diplominsinöörien ja arkkitehtien opiskelusta, työhönsijoittumisesta ja palkkatasosta. Kyselyn tuloksia käytetään lähdeaineistona jäsenpalvelussa, tiedottamisessa ja palkkasuosituksen laatimisessa.

Opiskeluajat ovat pysyneet jokseenkin samoina viime vuodet. Mediaani on nyt 5,8 ja keskiarvo 6,2 vuotta. Lyhimmiät opiskeluajat ovat tuotantotaloudessa, ympäristötieteiden ja kemiantekniikassa. Pisimmät ajat opiskeltiin arkkitehtuuria, rakennustekniikkaa ja sähkötekniikkaa. Vajaa 14 prosenttia vastaajista on suorittanut muita tutkintoja; useimmiten insinööri-, rakennusarkkitehti- tai kaupallisen alan tutkinnon.

Taulukko 1. Vastavalmistuneiden työsuhteen laatu (%) toimialoittain

Toimiala	Lukumäärä	Vakituisen kokopäivätyö	Määräalkainen kokopäivätyö	Osa-aikatyö	Yrittäjä/ammattiharjoittaja
Tietojenkäsittelypalvelut	76	88,3	3,9	3,9	3,9
Eiintarviketeollisuus	5	80,0	20,0		
Elektroniikkateollisuus	57	77,2	22,8		
Tietoliikenne	99	73,8	23,2	2,0	1,0
Rakentaminen	45	71,1	22,2	2,2	4,5
Insinööri- tai suunnittelutoimisto	51	64,7	17,6	3,9	13,8
Muu teollisuus	28	64,3	35,7		
Metalliteollisuus	65	60,0	37,0	1,5	1,5
Muu palveluala	17	58,8	23,5	11,8	5,9
Energia-ala	32	53,1	40,6	6,3	
Metsäteollisuus	36	52,8	44,4	2,8	
Kauppa, rahoitus ja vakuutus	8	37,5	50,0		12,5
Kemian teollisuus	15	33,3	60,0	6,7	
Julkinen hallinto	32	25,0	65,6	9,4	
Koulutus tai tutkimus	168	23,2	73,2	3,0	0,6
Muu	21	33,3	52,4	4,8	9,5
Kalkki	755	55,4	38,9	3,2	2,5

© TEK ry

Noin 27 prosenttia vastaajista on jossakin vaiheessa opiskellut tai harjoitellut ulkomailla. Naiset ovat tässä suhteessa aktiivisempia kuin miehet. Heistä 34 prosenttia on hankkinut ulkomaankokemusta.

Teekkarit rahoittavat opintojaan mieluummin työnteolla kuin opintolainalla. Neljäsosalle on kertynyt opiskeluaikaista työkokemusta enemmän kuin kolme vuotta. Opintolainaa on nyt 31 prosentilla vastaajista. Lainojen keskiarvo on laskenut viime syksystä 5,2 prosenttia 5 400 euroon.

Palkkakehitys vauhdittunut

Yli puolet diplomitoista tehdään teollisuuden ja palvelualojen yrityksille. Yliopistojen osuus on vajaa kolmannes. Muita työnantajia, useimmat julkiselta sektoril-

ta, on noin 13 prosenttia. Diplomitöiden mediaani on pysynyt pitkään kahdeksana kuukautena.

Diplomitöiden pääasiallinen rahoitustapa on normaali kuukausipalkka. Stipendien osuus on noin viidennes. Muita rahoituslähteitä on runsaalla kymmenellä prosentilla. Stipendien mediaani on 9 000 euroa, missä on nousua 2,7 prosenttia edellisestä syksystä.

Kaikkien diplomityöpalkkojen mediaani on 1893 ja teollisuusyrityksissä 2 050 euroa kuukaudessa. Puolen vuoden mediaanikehitys, syksystä keväeseen, oli kaikilla 3,7 ja teollisuudessa 2,5 prosenttia.

Taulukossa 3 esitetään toimialakohtaiset alkupalkat toistaiseksi voimassaolevissa työsuhteissa. Puolen vuoden mediaanikehitys on ollut 1,9 prosenttia. Määräaikaissa työsuhteissa mediaanipalkat nousivat sa-

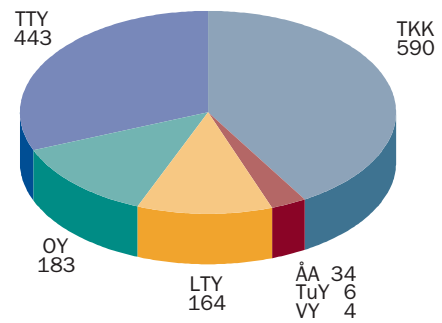
Taulukko 3. Alkupalkat (peruspalkka) euroa/kk vakituudessa kokopäivätyössä

Toimiala	Lukumäärä	Keskiarvo	25 % fraktiili	Mediaani	75 % fraktiili	90 % fraktiili
Tietojenkäsittelypalvelut	55	2 951	2 500	2 800	3 075	4 044
Muu palveluala	8	2 950	2 738	3 025	3 600	
Julkinen hallinto	6	2 925	2 463	2 900	3 250	
Metsäteollisuus	15	2 915	2 550	2 780	3 000	4 100
Kemian teollisuus	4	2 890		2 580		
Tietoliikenne	53	2 869	2 600	2 700	2 925	3 900
Elektroniikkateollisuus	36	2 775	2 513	2 675	2 838	3 160
Muu teollisuus	10	2 750	2 350	2 550	2 875	4 420
Metalliteollisuus	34	2 694	2 500	2 660	2 800	3 234
Eiintarviketeollisuus	3	2 667		3 000		
Rakentaminen	28	2 614	2 400	2 500	2 950	3 230
Energiala	13	2 610	2 450	2 500	2 759	3 305
Insinööri- tai suunnittelutoimisto	24	2 558	2 315	2 500	2 738	2 950
Koulutus tai tutkimus	28	2 201	1 800	2 050	2 575	3 000
Muu toimiala	7	3 014	2 400	2 600	4 000	
Kaikki	324	2 744	2 400	2 650	2 900	3 450

© TEK ry

Kevätlukukaudella 2005 valmistuneet diplomi-insinöörit ja arkkitehdit

© TEK ry

Taulukko 2. Diplomityöpalkat euroa/kk vastaajien työnantajatyypin mukaan

Diplomityöpaikka	Lukumäärä	Keskiarvo	25 % fraktiili	Mediaani	75 % fraktiili	90 % fraktiili
Yksityinen teollisuusyritys	264	2 081	1 850	2 050	2 200	2 475
Yksityinen palvelualan yritys	33	1 980	1 783	2 000	2 210	2 570
Yliopisto tai korkeakoulu	216	1 706	1 550	1 700	1 844	2 100
Muu julkinen sektori	69	1 813	1 700	1 800	2 000	2 200
Oma yritys	3	2 367		2 500		
Muu työnantaja	8	1 753	1 625	1 700	1 993	
Diplomityö ulkomailla	5	1 840	1 300	1 500	2 550	
Kaikki	598	1 904	1 682	1 893	2 100	2 300

© TEK ry

mana aikana jopa 4,8 prosenttia. Valtiovarainministeriö ennustaa viimeisimmässä suhdannekatsauksessaan tämän vuoden yleiseksi ansiokasvoksi 3,6 prosenttia.

Alkupallokasuositus on vielä vähän aikaa 2 985 euroa kuukaudessa. Yksityisen sektorin valiokunta antaa uuden suosituksen marraskuun lopussa. □

TEKin palkkasuosituksien ja tilastot löydät nettiosoitteesta www.tek.fi/palkat/.

Kaikki eivät ole voittajia

■ Kysely tuottaa aina runsaasti arvokasta vapaaehtoista palautetta. Tällä kertaa esitetään vain yksi satuttava kommentti, joka muistuttaa meitä joidenkin lähimmäistemme vieraantumisen, mihin yhteiskunnassamme vallitseva kohtuuttomiin mittasuhteisiin paisunut sosiaalisuuden ja verkostoitumisen ylikorostaminen johtaa. Eikö tunnollisen työnteon pitäisi riittää?

"Kaverini yritti aloittaa DI-opintoja ensimmäistä kertaa syksyllä 1999. Parin kuukauden yrittämisen jälkeen hän päätyi masennuksen takia sairaalaan useammaksi kuukaudeksi. Sairaalajakson jälkeen hän oli töissä muutaman vuoden, kunnes jälleen syksyllä 2004 päätti kokeilla opintojen jatkamista. Ensimmäisen viikon viimeisenä päivänä hän ei kuitenkaan enää pystynyt lähtemään luennoille. Tuon päivän iltana puhuimme pitkän puhelun. Viimeisen.

Kyseessä oli lahjakas nuori ihminen, jonka sopeutuminen varsinkin teekkaripiireihin ja opiskelijaelämään oli kuitenkin ongelmallista. Hän halusi välttämättä olla sitä, mihin ei pystynyt, eikä suostunut näkemään muita vaihtoehtoja. Uusien opiskelijoiden tervetuliaistilaisuudessa oli hä-

nen mukaansa painotettu, etteivät tärkein asia ole itse opinnot vaan mm. opiskelijaelämän sosiaalinen puoli, verkostoituminen ja vastaanottamiset seikat (puhuja oli kuulunut opetushenkilökuntaan). Kaiken kaikkiaan on toki kyse hyvin pitkällä aikavälillä tapahtuneista asioista eikä lopputulokseen välttämättä olisi voinut vaikuttaa lopulta mitenkään, kukaan. Mielestäni hän olisi joka tapauksessa saattanut onnistua, mikäli hänellä olisi ollut mahdollisuus opiskella pienessä ryhmässä ja saada kenties myös henkilökohtaista ohjausta opintojen aloitusvaiheessa. Ja mikäli ilmapiiri olisi ollut hieman toisenlainen. Kotioliossa esim. laskutehtävien teko oli lähes tulkoon maanista. Siitä sen sijaan ei tuntunut tulevan mitään yliopistolla, jossa hän sanoi jaksavansa korkeintaan pari tuntia päivässä.

Kirjahyllyssäni on nyt eräs palkintokirja. "Nokia-yhtymän ja Kimmo Pietiläisen kustannusyhtiö Terra Cognitan kirjalahja matemaattisissa aineissa menestyneelle oppilaalle N.N.:lle. N:ssä, 30.5.1998". Hän tuskin on, oli, ainoa. Opiskeluajanani olen nähnyt ja kuullut yhtä ja toista." □